

Tiaku

Tiaku okusiwa maekwerà

Imovyvya

Aã kareta Janejare'e 'Āg omotekokuwa Tiaku tokusiwa Jesu koty rewarà kō pè maekwerà. Jesu koty rewarà kō rōvijā mō Tiaku ekoi. Jesu mōmirī tē a'e, Maria memyry tē (Mat. 13.55; Mak. 6.3; J.K.R. 15.13; Kar. 1.19). Jerusarē taa pè a'evō ekoi. Wemikusiwarerà omonooka Jesu koty rewarà kō pè. Jimomorijau wasua okwa remē, Jerusarē mē wyi ojisyry oopa kupa mae kō pè okusiwa imono.

Tiaku ojikuwa ijupe kō

1 ¹Ije, Tiaku, Janejare'e remīgwai tē. Jōvijā Jesu Kiristu remīgwai teve ije.

Āwī kareta eremikusiwarerà tapemogeta enu. Evo teve pejē Janejare'e koty rewarà kō rōmō peiko. Pejimosāsāi peiko mae kō tē pejē. Āmō āmō tena rupi pejimosāsāi pejimoena peiko mae kō tē pejē. Āmō wānà kō pyterà rupi peiko mǎē tē pejē.^a

Owarī pō peiko? a'e pejē imono.

“Aje Jesu rē jajirovija mǎē sikuwa”, e'i mǎē

²Eretārā kō, waypete ipe penekoa remē ikō tapenory jē kōrijō peiko ipi nē. Āmō, pejimomorijau ipe remē tapenory jē peiko ipi. ³Pejimomorijau rupi pejimokasi jētā Jesu rē pejirovija peiko. Napepoi tite'āi iwyi. Pejipytasō jētā ee peiko. Pejipykātā jētā ee. ⁴A'evō peiko remē tē ikatutā Janejare'e pè. Napejimoja'y'āi ijupe āmē. Āmē tē kee ne'i'āi pejē: “Napejimo'yive ere ajamǎē”, ne'i'āi peupe ipi.

⁵Napetekokuwa ywe'eive ivo tekoua rē remē, Janejare'e ayvu rupi remē, tapeporanu ijupe. Pemotekokuwavytā āmē, peporanu ijupe remē. “Emosuru sō pekupa”, ne'i'āi janeupe japoranu ijupe remē ipi. Opota katu

^a 1.1 Mat. 13.55; Mak. 6.3; J.K.R. 8.1-2; 15.13

janemotekokuwa ipi.^b 6 ãmẽ peporanu ijupe remẽ, “Aje a'evotà erereko”, tapejẽ pepy'a pupe. Kee tapejẽ tite e'ã: “A'evotà sipõ erereko?” tapejẽ e'ã. ãmõ, “Maevo Janejare'e emotekokuwatà. Maevo ãnĩ”, tapejẽ e'ã teve ipi. “Ma'e remẽ teipõ”, pejẽ tite sõ Janejare'e pè remẽ, kee mãẽ votà tè pejẽ peiko. ãwitõ vytyu pãranã omopipo erojivy jivy mã'ẽ. A'evõ 'ejõtã ãmẽ peiko, “aje ywete” napejẽi remẽ. 7-8 Apjjarã noãrõ'ãi Janejare'e remime'ẽ rã ãmẽ. Nojipãtavõoka'ãi ijupe. [Maevo jane kõ ayvu kõiõjõ sõ wenu kupa ipi remẽ, nojimomãatã'ãi ãmẽ kupa.] Pãranã jirojivy jivy vo 'ejẽ ekoi ãmẽ ky'y. Ajawyi a'evõ sõ peiko remẽ, Janerõvijã ywete napepãtavõ'ãi ãmẽ ipi.

Iporijau mãe kõ imoma'e mãe kõ revewarã

9 ãmẽ peporijau sõ remẽ, Janejare'e peporijauesatã. A'e rẽ tapenory peiko ãmẽ. 10 ãmõ, pemoma'e ywete sõ remẽ, pemoma'e kõ rẽ ywesõ rõwã tapenory. Aje Janejare'e rekoa rẽ kõiõjõ tè tapenory ipi, japa mãe rã tè jane ipi rewarã mõ. 11 ãwitõ temitã mõ ipoty katuay remẽ, ajaire kwaray omii remẽ, osupa ipotyry ipi. ãwivõtã imoma'e ywete mãe kõ kãramõ. Omoma'e kõ revejẽ opatã kupa.^c

Janerã'ãa esa remẽwarã

12 Jajimomorijauvey ipe remẽ, tijajipytasõ jẽ Janejare'e rẽ jajitãrõ gatu ipi. Tijajipykĩ ee jaiko. ãmẽ si janeroryvaytã ãmẽ ky'y. Janejimomorijau awyjepa ky'y remẽ, awyje Janejare'e janemoigo karuarutã opyri ãmẽ ky'y. Jajipytasõ jẽ ee maekwerã repy rõmõ a'evõ janererekotã. Aepõ e'ipa Janejare'e pirujẽ wauparã kõ pewarã mõ. 13 ãmẽ ava mõ sõ pepõõ mewarã mõ sõ nivõ kytywarã rõmõ ekoi remẽ, kee te'i e'ã: “Janejare'e tè rõwã põkõ emoaioka agyvo taikõ”, te'i e'ã oupe. ãwitõ Janejare'e nojimoaiokai ipi, ãwivõ ve noporomoaiokai ipi. 14 Ovotõ a'evõ ekoi mãe kõ ojimoai ipi. Wemimota ai rupi tè ekoi kupa, ojãvijõjõ kõ jẽ. 15 Ajawyi nivõ tekoua rẽ tè sõ pejitupi ipi remẽ, a'e rẽ pejipokuwatã ãmẽ. Ajaate peaipatã peiko ãmẽ ky'y, nivõ mã'ẽ rẽ tè pejitupi rewarã mõ. A'evõ nivõ tè peiko sõ remẽ, peity ywe'e titetã Jesu rekoa ãmẽ ky'y. Janejare'e reruparã rõwã peikotã ãmẽ ky'y. 16 Ajawyi ajare, “Tapejimoripe ywe'e tite e'ã ikenẽ”, a'e pejẽ, eretãrã eremiau kõ.

17 Janejare'e remime'ẽ kõ pirujẽ ikatu. Pirujẽ ikatukwerã kõ, poromokasioka mãe kõ tè Janejare'e ome'ẽ. Yva pewarã tè ome'ẽ. Poroyapea reinõgarerã tè Janejare'e. A'e niteei mã'ẽ tè. Niteei 'eteay mã'ẽ tè. Ikatukwerã ome'ẽ janeupe ipi mã'ẽ tè. Kõ'ẽ jawe jawe a'evõ janerereko ipi. 18 Ovotõ wemikuwa rupi janerereko, wãkarã kõ rõmõ ipi. Wayvu katu aje ywete mã'ẽ Jesu Kiristu rewarã omuroka janeupe ky'y, ãwisõ ijayvu rupi tijaiko ky'y. Jane ywesõ emiau kõ mõ jaiko ipi.

^b 1.5 Tku. 3.13-17 ^c 1.11 Isa. 40.6-7; Ruk. 12.16-17

“Ivo jaikoa rupi jajikuwa Jesu koty reware'e kō rōmō”, e'i mā'ē

¹⁹Kee jaa mā'ē rē tapeja'a, eretārā kō. Tijajapyaka katu rā'ī enutā. Tijaporegeta tuve e'ā. Āmō, tijajimōarō tuve rā'ī e'ā. Aepo jaa pekuwapa. ²⁰Jajimōarō amātejē sō ipi remē, Janejare'e remimota rupi rōwā jaiko ywe'e titetā āmē ipi. ²¹Ajawyi pirujē peaiwererā tapeityppyipa. [Aylvu teitetea. Wari waria kō. Jitupia kō. Wāi wāisō oo...] Janejare'e Āg, “Nivoi neiko”, e'i nepy'a pē remē, “Aje ywete nivoi aiko”, tapejē āmē ijupe. “Ajawyi awyje taiko awi Janejare'e ayvu rupi”, tapejē ky'y. “Aje ywete wayvu oinō janepy'a pē mā'ē. A'e rupi taiko ky'y”, tapejē. Āmē si Janejare'e penereko katutā, ijayvu rupi katu tapeiko ipi.

²²Ajawyi petekokuwa ikō āwivoa rē nē, a'e pejē. Tapejimoripeoka ywe'e tite e'ā ee. Aje ywete Janejare'e ayvu tapeenu e'e, upi tapeiko, a'e pejē. Ni'ei peenu kōrijō tē sō remē, ajamā'ē upi napeikoi remē. A'evō māe kō ojimoripe tē ipi. “Janejare'e ory teipō ere”, e'i oupe tite kupa. ²³Apijarā kō wenu ipe ijayvu. Ajamā'ē upi noikoi kupa. Ijaiwererā ojikuwa ijupe kō paire, earaipa iwyi kupa. [“Aje, nivoi aiko”, ne'i kupa. “Tajimotee ajawyi”, ne'i oupe kupa.] Āwitō ava mō omā'ē gatu ipe warua rupi oova rē remē. ²⁴Omā'ē kōrijō tē oova rē warua rupi. Āmē ajaire ojisyry oo remē, noja'ai 'ete oova rē ky'y. Āwivo 'ejē Janejare'e ayvu rē noja'ai ywe'e tite māe kō, nojapyaka katui ee māe kō. Wenu rā'ī paire kuise'ē earaipa iwyi kupa. Ajamā'ē aekwery vo jē ekoi kupa. ²⁵Warua vo 'ejē Janejare'e ayvu janeupe. Āwitō warua janerova ky'aa omojikuwaoka janeupe, āwivo ve Janejare'e ayvu ivo tekoua rewarā janeaiwererā omojikuwaoka janeupe ipi. Wayvu rupi teve Janejare'e janemomoioka janeaiwererā wyi ipi, ipyri tijaiko karuaru ky'y. Manyvo opota tijaiko mā'ē omojikuwaoka teve janeupe ipi. Tapejapyaka katu ikō ijayvu rē ajawyi ipi nē. Tapejimotekokuwaway ikō pejā'a ee nē. Tapenearai e'ā iwyi. Aje ywete upi tapeiko ipi. Āwivo peiko ipi remē, āmē si ikatuay Janejare'e penerekotā āmē ky'y.

²⁶Peityppyipa peayvu teitetea, a'e pejē. Nisiityi remē, manyvo jaa rōmō rōwātā kee ja'e: “Janejare'e rē ajirovija Erōvijā rōmō”, ja'e tite. Janevote jajimoripe tē jaiko, janeayvu teitete jē sō jaiko remē. Ajawyi Janejare'e, “Erovija rā'āga mā'ē tē āwī”, e'itā kōrijō jane.

²⁷Kee jaiko remē tē ikatu Janeruwasi pē: Ojimomorijau māe kō rē jaja'a katu ipi remē. Ja'yry tuu okājā iwyi māe kō rē jaja'a katu ipi remē. Āmō, ijy okājā iwyi māe kō rē jaja'a katu ipi remē. Āmō, terekwarerā kō rē jaja'a katu ipi remē. A'evō jaiko remē ikatuay Janejare'e pē jaiko. Āmō, jajireko katu nivoi mā'ē wyi remē. A'e a'evoa rupi jaiko remē tē, “Aje ywete ojirovija ere mā'ē tē āwī”, e'itā Janejare'e janeupe āmē.

“Ojevo jē topoeroko katu peiko ipi”, e'i mā'ē

2 ¹Āmō, kee a'e pejē, eretārāgwerā kō. Ikatuay wete Janerōvijā Jesu Kiristu. A'e rē jajirovija Janerōvijā rōmō mā'ē tē. Ajawyi kee tijaiko

eruparà kō rōmō ipi. Jane kō ojevo jē tijareko katu ipi. “A'e ywesō” taoty e'ā jane kō rē jaja'a remē. ² Kee jaa rē tapemā'ē esa. Ma'e remē pejimoaty Jesu moe'ea rē pekupa remē jakatu, jane mō sō oike uu pekoty remē. Nimoma'e ywe'ei mā'ē tē a'e. A'e āmē tyru jukwerà tē opypy eroike. Āmē āmō teve oike. Imoma'e ywete mā'ē tē a'e. Yvy karakuri jinōgwerà tē tesō opypy eroike opō'āgwa rōmō. Āmō, tyru e'ekwerà tē tesō opypy eroike. A'evo sō remē imoma'e ywete mā'ē ywesō pemoe'e ywete kuwa nimoma'ei mā'ē wyi. ³ Tyru e'ekwerà opypy mā'ē pē āmē kee pejē kuwa: “Ike aā apyka e'e 'aryvo eapy”, pejē kuwa. Nimoma'ei mā'ē pē āmē kee pejē kuwa: “Mokope kōrijō epō'ā ejupa”, pejē kōrijō kuwa. Ma'e remē kee pejē kōrijō kuwa ijupe teve: “Yvyu eapy”, pejē kōrijō kuwa ijupe. ⁴ A'evo sō pereko kō remē, ojevo jē rōwā pereko kō kuwa! Imoma'e ywete mā'ē kōrijō pemoapy kuwa. Nimoma'ei mā'ē rē āmē napeja'a'āi. A'evo sō peiko remē, pejipy'amogeta ai kuwa āmē. Nivoi 'ete peiko kuwa Janejare'e pē āmē ipi.

⁵ Pejapyaka katu eayvu rē, erētārā eremiau kō. Ike vyv pē jane kō werōarō nimoma'ei māe kō ipi. Janejare'e āmē opyteporo kō, āwisō tojirovija ywete ee kupa. Ojirovija katu ee kupa remē, aje ywete Janejare'e owaray wereko kōtā wena pē, wemiḡwai e'ey kō rōmō. Āwitō pirujē wauparà kō werekotā, āwīvo wereko kōtā, e'i. ⁶ A'evo ipe remē, nivoi pereko kō ipi! [Ivo kuwasi pereko kō mijā!] Emā'ē! A'e kō rōwā pemomorijau penereko ipi! Imoma'e ywete māe kō tē pemomorijau penereko ipi. A'e kō tē peneraa ivo tekoua kuwaparà kō rovake pemomorijauoka ipi! ⁷ Āmō, Janerōvijā ywete tē tesō werōarō ywe'e tite kupa ipi. Āwīvo janerērōarō teve Janejare'e koty rewarà kō rōmō janerereko kupa ipi. A'evo imoma'e ywete māe kō ekoi ipi.

⁸ Janejare'e omojikuwapa manyvo tijaiko emiḡwai e'ey kō rōmō. Kee e'ipa ikusiwaoka karamoe remē: “*Nevoarà kō tereauvay ikō ipi nē. Āwitō nejiauvay ipi, tāwīvo ve eauvay kō ereko*”, e'ipa. ^d Āwīvo peiko remē tē, ikatutā āmē peupe, a'e pejē. ⁹ Ajawyi imoma'e ywete mā'ē rē jē sō pejimory nimoma'ei mā'ē wyi remē, pejavytā Janerōvijā ywete rekoa āmē. “Nivoi tē ene neiko”, e'itā Janejare'e peupe āmē. Penemavotā āmē oo ky'y, naperovijai ijayvu remē. ¹⁰ Pirujē Janejare'e ayvu ivo tekoua rewarà rupi tijaiko ipi. Ijayvu rupi jaiko remē ikatuay āmē. Ajamā'ē pirujē ijayvu rupi katu tijaiko. Ijayvukwerà pēgwerà rupigā jaiko remē, nikatu'āi āmē. Kee e'itā janeupe āmē: “Nivoi mā'ē tē āwī. Eayvu ivo tekoua rewarà ojavy mā'ē tē āwī”, e'itā janeupe āmē. Āwitō ojavy javy tesō mā'ē pē aepo e'i, āwīvo ve ojavy miti mā'ē pē e'i. ¹¹ Āwitō Janejare'e kee e'i: “*Tapejimomy'a e'ā ikenē. Pejireko remē a'e reve kōrijō tē tapejapakyry awyje*”, e'i mā'ē. Kee e'i teve: “*Tapejuka e'ā ikō mirā ipi nē*”, e'i mā'ē.^e

Janejare'e tē aepo e'i janeupe, ojevo jē. Ajawyi ojevo jē tijarovija. Kee a'etā tapetekokuwaway. Porojuka maekwerà kee te'i e'ā ojimoe'e: “Ivo tē

^d 2.8 Tek. 19.18 ^e 2.11 Jisyry. 20.13-14; T.M. 5.17-18

aiko. Emã'ê. Najimomy'ai ipi!" te'i e'ã oupe, ãwisõ porojuka maekwerà teipe mijã. Ojikuwapa ee. Nikatu'ãi ãmẽ Janejare'e pè, ijayvu pëgwerà rupigà ekoi remẽ. ¹²Pekuwa Janejare'e ayvu janemomoioka janeaiwererà wyi wemimota rupi tijaiko mã'ê. Wayvu rupi janemosã'ãgatà kãramõ. Ajawyi upi katu ekoi mãe kõ rômõ tapeiko teãmã, a'e pejẽ. [Ivo tapeiko ipi. Ivo tapeporegeta teve ipi. Poroporijauesa mãe kõ rômõ tapeiko ipi.] ¹³Napeporijauesai jane kõ remẽ, ivo ve Janejare'e napeporijauesa'ãive poromoe'ya 'arà okwa remẽ. ãwivo ve poroporijauesaa rupi peiko remẽ, peporijauesatà. Napenemavo'ãi peneity ãmẽ.

“Jajirovija Janejare'e rè remẽ, ijayvu rupi jaiko teãmã”, e'i mã'ê

¹⁴Ãmõ, kee a'e pejẽ, eretãrãgwerà kõ. Aje ywete jajirovija Janejare'e rè remẽ, poroporijauesaa rupi jaiko teãmã. A'evoa rupi jajikuwapa jajirovija ee mãe kõ rômõ jaiko. Ava mõ sõ noporoporijauesai remẽ, “aje” nija'e'ãi apijarà ayvu pè, “Janejare'e rè ajirovija”, e'i remẽ. Aepo e'i teywete. Apijarà Janejare'e noereko katu'ãi. ¹⁵Kee mã'ê rè pemã'ê esa. Pejimoaty remẽ, pemã'ê erokwa. Uve põ pepytery pè iporijau mã'ê mõ? Uve põ nijyruu mã'ê mõ? Uve põ naemi'õi mã'ê mõ? Uve remẽ, tapeporijauesa ãmẽ. ¹⁶Ni'e'i kee pejẽ kãrijõ nanepãtavõi remẽ: “Janejare'e tẽ tanepãtavõ nẽ”, pejẽ kãrijõ ijupe remẽ. Japãtavõ apijarerà, Janejare'e koty rewarà kõ tẽ jane rewarà mõ. ¹⁷Poroporijauesaa rupi jaiko remẽ tẽ aje ywete jajirovija Jesu rè mãe kõ rômõ jaikotà. Jajirovija e'e Jesu rè mãe kõ rômõ jaiko remẽ, jajikuwatà ivo jaikoa rupi ãmẽ. Na'evoi sõ jaiko remẽ, aje ywete rãwã Jesu rè jajirovija. Jajirovija rã'ãgagà tẽ kuwa a'evõ jaiko remẽ ipi.

¹⁸Aepo rè ava mõ kee e'i epe kuwa janeupe: “Jesu rè nejirovija mã'ê rômõ neiko. Ije ãmẽ poroporijauesa mã'ê rômõ aiko”, e'i epe kuwa. Ajamã'ê aepo e'i mã'ê pè kee a'e kuwa apijarà rovaja. Jesu rè jajirovija e'e remẽ, poroporijauesaa jaiko mã'ê rupi jajikuwa ee jajirovija e'e mã'ê rômõ jaiko ipi, a'e tẽ kuwa ijupe. Jajirovija ee remẽ, japorijauesa teãmã jane kõ ipi. Nuvei 'ete noporoporijauesai epe mã'ê, ajamã'ê Jesu rè ojirovija e'e jẽ mã'ê. Neresã'ãi kuwa a'evõ ekoi mã'ê! Ajamã'ê ivo aikoa rupi ajikuwatà Jesu rè ajirovija e'e mã'ê rômõ, a'e kuwa ijayvu pè.

¹⁹Kee pejẽ ipe kuwa: “Aje, uve pe'ite Janejare'e”, pejẽ ipe. ãjãgai kõ ve tesõ ãwivo okuwa. Ajawyi okyje iwyi kupa. Ajamã'ê ijayvu rupi noikoi kupa ipi. ²⁰Napetekokuwai 'ete remẽ, kee pejẽ ipetã peiko: “Janejare'e rè ajirovija ipi”, pejẽ ipetã. Ajamã'ê ijayvu rupi napeikoi remẽ, manyvo jaa mõ rãwã aepo pejẽtã! ²¹Tãmõ Aparão amyry rè pejipy'amogeta esa.^f Kõitokõ Janejare'e kee e'i ijupe: “Nera'yry Isaki ejuka ime'ê ije.” Aepo e'i ijupe remẽ itõkõ, “hoõ” e'i tãmõ Aparão ãmẽ. Ajaire itõkõ oo ijayvu

^f 2.21 Jinõ. 22.1-14; Epr. 11.17-19

rupi âmê. Wa'yry weraa ijukatà ijayvu rupi. Janejare'e pè temiapy rena 'aryvo oinõtà ijukatà mijã! A'e rupi itõkõ ojikuwa Janejare'e rè ojirovija mã'ê rômõ. Ajawyi Janejare'e ory ee. "Ivo katu mã'ê tètè ãwĩ" e'i ijupewarà mõ. ²²Peenu katu põkõ Aparão aepo jaa remê? Ojirovija e'e ee maekwerà ojevo jê ijayvu rupi ekoia reve. Ajawyi kee e'i Janejare'e ijupewarà mõ: "Aje ywete ojirovija katu ere", e'i. ²³Ajawyi aje ywete Janejare'e ayvukwerà kee e'i maekwerà: "*Aparão aje ywete Janejare'e rè ojirovija. Ajawyi Janejare'e ivo katu ekoi mã'ê rômõ wereko*", e'i maekwerà.^g A'evo tãmõ Aparão ekoi. Ajawyi tètè "ejimorypa" e'i Janejare'e ijupe.

²⁴Peenu katu põkõ aepo a'e aporegeta pejê remê? Janejare'e ayvu rupi katu tètè Aparão ekoi rewarà mõ, ivo mã'ê rômõ Janejare'e wereko. Na'evõ'ãi kuwa ijayvu rupi noikoi sõ remê, "Ajirovija katu ee", e'i epe remê. Ijayvu rupi ekoi mã'ê pètètè "ejimorypa" e'itã. Aepo e'i tary ve janeupe jajirovija e'e ee remê.

²⁵Ãmõ, sa'i Raapi rètè peja'a.^h Ojirovija e'e ee mã'ê tètè teve itõkõ sa'i Raapi. Karakuri repy rômõ ojimomy'a maekwerà teipe itõkõ a'e. Kõitokõ karamoe remê Isaeu kõ opãsarõtã Kanaã yvy remê, kwaima'e kõ mõ oike vija rã'ĩ sa'i Raapi rena pètè ee omãjã. A'evo remê itõkõ sa'i Raapi opãtavõ kõ. Wetã wryy pètètètõ oinõ gatu kõ rã'ĩ, etãrã kõ tojuka e'ã. Aja paire itõkõ âmõ pee rupi tètè omoëoka imono kõ. Aje Janejare'e rètè ojirovija vija sikaepo rewarà mõ tètè a'evo ekoi. Ajawyi tètè ivo katu ekoi mã'ê rômõ Janejare'e wereko, emimota rupi katu tètè a'evo ekoi rewarà mõ.

²⁶Ãmõ, kee a'etã. Janepirã rewarà rètè tètè poromosã'ãgatã tapekuwa sa'u. Aje ipe sõ janepirã janererekoarã mõ ekoi mijã. Ajamã'ê nuvei sõ jane'ãg remê, nijaiko'ãi kuwa âmê. [Jamãnõ kõiijõ kuwa âmê. Moma'e rã rômõ rōwã kuwa janepirã, nuvei sõ jane'ãg remê ekoi.] Ãwĩvo ve Janejare'e pètè jarovija ipe remê, ajamã'ê jane kõ nijareko katui remê. Nija'e'ãi mã'ê vo 'ejê kuwa jaiko.

Moregeta teitetea rewarã

3 ¹Eretãrã kõ, Jesu koty rewarã kõ mo'earã kõ sõ nivoi ekoi remê, ipojy mã'ê tètã a'e. Ajawyi a'e kõ rekokwerã kõ ywesõ Janejare'e omosã'ãgatã âmê. Ajawyi ikatu napeaty ywe'ei Jesu koty rewarã kõ mo'earã kõ rômõ peiko remê. ²Ava jê rōwã Janejare'e rekoa nojavyi mã'ê. Pirujê jajavy. Ãmõ, japoregeta teitete ipi. Ajamã'ê jajireko katu tètè moregeta teitetea wyi remê, pirujê nivoi jaikoa wyi jajireko katutã sire'e âmê.

³Janerãpekõ rètè tètè poromosã'ãgatã pemotekokuwa rômõ, a'e pupe japoregeta rewarã mõ. Kejavõigã teipe janerãpekõ. Ajamã'ê ikasiay wete. Kee a'etã peupe tapekuwa. Kavaru juru rètè jainõ imõtã, erova rovaã rômõ. Ta'yrygã mã'ê teipe

^g 2.23 Jinõ. 15.6 ^h 2.25 Jos. 2.1-21; Epr. 11.31

imõtãa. Ajamãê a'e rupi ijarà werovaoka ipi. Pirujê ipirà kô ve ojarà remimotarà rupi oo âmê. [Ipy kô ve. Ea kô ve.] Ajawyi ikasiay a'e imõtãa, ta'yrygà ipe remê.

⁴Âmô, nawiu pãranã rupiwarà rè teve poromosã'ãgatà. Uve ppykuita vo mãmê nawiu ropyta rè, kejavôigà teipe mãmê. Aje vytytu wasu opeju imoãjã nawiu ipi. Ajamãê nawiu jarà opota nawiu rerova maïpe kyty too remê, ppykuita vo mãmê rupi tè werovatà eraa. Ovote rôwã ojïrovatà. A'e rupi tè werovatà eraa. Kejavôigà teipe remê, ikasiay jê erovaa mô. ⁵A'êvo ve janerãpekô. Kejavôigà teipe. Ajamãê ikasiay ipi, a'e pupe japoregeta ipi rewarà mô.

Ipojy tesô janerãpekô pewarà. Tata rè teve poromosã'ãgatà tapekuwa sa'u. ãwitô ka'a kykyrerà sinigwerà ra'yrygà teipe jamoeny remê, a'e ve wapypatã eraa ka'a mitirôwã mãmê. ⁶Ãwïvo ve janerãpekô pewarà. Kejavôigà teipe janerãpekô mijã. Ajamãê omojikwa ywete ayvu teitetea, promojaiwe mãmê. A'êvo remê, tata pè okai mãmê kô vo 'ejê jikôôa ojïmosãi. Ajaate janeroupa. ãjãgai rôvijã wyi tè moregeta teitetea oê. Ajawyi tijajireko katu apïjarerã kô wyi.

⁷Ayvu katu rupi tè japoregeta jaïko ipi. Kee ja'e kuwa mirã kô rômô ipi. Jakuwa mijarã ojãrô mãmê kô memyry jamovy'a tojãrô e'ã ipi. Pirujê ka'a rupiwarã kô a'êvo ja'e kuwa ipi. Oveve mãmê kô ve a'êvo ja'e kuwa. Âmô, yy rupiwarã kô ve a'êvo ja'e kuwa. Jamovy'a tojikô'ô e'ã janere ipi. ⁸Ajamãê ava nomovy'a'ãi kuwa wãpekô ayvu teitete tomoê e'ã. Venenu vo ywete ayvu teitete. Nojê'o'ãi ayvu teitete ipi. Ajawyi ayvu teitete ipojy mãmê tè.

⁹Âmô remê jamoe'e Janejare'e janerãpekô rupi ipi. "Erôvijã ywete, nekatuay orerôvijã rômô neïko ipi", ja'e ipe. Ajamãê âmô remê, ayvu teitete rupi ve jamojaiwe ywe'e tite koïvo kô, ãwisô Janejare'e oïnô kô ipe weruparã kô rômô mijã remê. Nivoi 'eteay ãwïvo jaïko remê ipi. ¹⁰Ãwisô pe'ïte ipe janerãpekô remê. Ajamãê iteetejê jamoê ipupe ipi. Manyvo pô âmô 'ary pè ayvu katu jamoê, âmô 'ary pè ayvu teitete tè jamoê? Nãwï vo'ãi kuwasi jaïko mijã, eretãrãgwerã kô. ¹¹Emãê! Pe'ïte yy reary remê, yy e'eay kôrijô tè oê iwyi ipi. Yy isau mãmê rôwã oê. Yy e'e kôrijô tè oê. Nojïmoje'ai. ãwïvo ve ayvu katu kuwasi jamoê moê mijã!

¹²Pemãê gatu esa, eretãrãgwerã kô. Kwapo'i rè tè poromosã'ãgatã esa tapetekokuwa sa'u. Kwapo'i'y i'a remê, jakuwa kwapo'i rômô tè i'a ipi. Âmô rupi tè rôwã i'a. Uva'a rômô teve rôwã i'a. Ivo ve akaju i'a remê, akaju rômô tè i'a. Âmô rupi tè rôwã i'a. ãwïvo kuwasi jane mijã! Ayvu katu kôrijô tè kuwasi jamoê mãerã jê Janejare'e koty rewarã kô rômô jaïko remê. Ajamãê môrijô rômô ayvu jamoê ipi. Ayvu katu. Ayvu teitete. Mokopejô jamoê ipi. Ajawyi aepo a'e pejê, eretãrãgwerã kô.

“Janejare'e tekokuwaa rupi tijaïko”, e'i mãmê

¹³Tapeenu ikô eayvu nê. Pejïmotekokuwapa Jesu rekoa rè peïko. A'e rupi awi tapeïko! Toporoerãrã e'ã ikô peïko nê. Ivo toporoereko

ⁱ 3.9 Jinô. 1.26

ikō peiko ipi nē. Āmē tē petekokuwaa ojikuwatà jane kō pē. ¹⁴Na'evoi petekokuwa rā'āga kōrijō tē sō remē. A'e kō ojimōarōay āmō kō rē ipi. Āmō, ojimokasi teywete sō jane kō rē ipi. Nivoi tesō ekoi āmē kupa. Eruparā kō rōmō rōwā tapeiko āmē. Kee tapejē tite e'ā ipi: "Ije ywesō atekokuwavy. Āmō kō vo rōwā ije", tapejē e'ā ikenē. Aepo pejē sō remē, pewarità tē āmē. Petekokuwa rā'āga tē peiko rewarā mō a'evō peiko ipi. ¹⁵Janejare'e tekokuwaa rupi rōwā a'evō ekoi mē kō. Otekokuwaa rā'āga rupi tē a'evotā ekoi kupa. Ājāgai rōvijā tē aepo omo'eoka kō. ¹⁶Jajimōarō sō āmō jane kō pē remē, nikatui āmē ipi. Āmō, japota sō jajimokasi teywete remē, nikatui teve. Jaiko teitetetā tē āmē ky'y. Janeaiweraytā āmē a'evō jaiko remē ipi.

¹⁷Ajamā'ē Janejare'e remimotekokuwa rōmō jaiko remē, janeaiwererā nijapotai āmē ky'y. Āmō, japota katu āmō kō rē jajimory ipi. Ikatua rupi jareko āmō kō ipi. Japorijauesa kō teve āmē ipi. Wāisō jaiko jaiko. Owaray jareko jane kō ipi. Āwitō janevo mē kō, āwīvo ve āmō kō. Janerova'arā rupi kōrijō tē rōwā a'evō tijaiko ipi. Janepy'a rupi ve tesō a'evō tijaiko. ¹⁸[Āwīvo Janejare'e rupi tē jatekokuwa jaiko remē, janepy'aory katutā jaiko. Jimitāa rē tē poromosā'āgatā tapekuwa sa'u.] Āwitō koo pē moma'eyva jaōtā remē, i'a katu jome. Āwīvo ve jajimory ojee remē, janepy'aory katu jome ipi.

"Janejare'e pyri tijaiko ipi", e'i mē

4 ¹Manyvo rewarā mō rōwā pejimoāpā ojeeve ipi! Āmō, peayvu ai ywete teve ojikoty peiko ipi! Peporegeta ai tesō ojiupe peiko! ²Emā'ē. Joma'e kō rē pejimopirai pemājā. Āmō remē pejuka tarepe tesō mirā mō ima'e mō rekyitā. Ajamā'ē manyvo napereko'āi kuwa ekyi pema'e rōmō mijā. Āmō, pejiayvuvaja vaja kōrijō peiko. Napeporanui rā'ī Janejare'e pē penemiporu rā kō rē rewarā mō a'evō peiko tite. ³Āmō remē, peporanu ipe ijupe. Ajamā'ē ni'eī mē kōrijō pepota. Ajawyi Janejare'e nome'ēi peupe, penemimota ywesō kōrijō pepota Janejare'e remimota wyi rewarā mō. [Āwīvo pejē remē, peiko teywete petekokuwa e'ā rōmō peiko ipi.]

⁴Janejare'e werovija rā'āga mē kō tē pejē wyi kee a'e pejē. Nivoi tesō pejē Janejare'e pē peiko ipi. Emimota rupi rōwā peiko rewarā mō aepo a'e pejē. Āwitō wāivī mō omēnā rovakeve tesō āmō kwaima'e rē ekoi remē, āwīvo 'ejē pejē Janejare'e rovake peiko ipi. Ayvu noenui mē kō tē pejē! Janejare'e rē pejikō'ō mē kō tē pejē! Napetekokuwai mē tē pejē peiko! Janejare'e noerovijai mē kō rē sō pejimory remē, Janejare'e āpā rōmōtā tē pejē āmē peiko! ⁵Ajamā'ē kee e'i Janejare'e ayvu, janeupewarā mō: "Janejare'e o'Ag oinōma janepy'a kō pupe. A'e okāte'ā janere ipi", e'i maekwerā. Teywete rōwā aepo e'i! ⁶Aje a'e ywesō poroporijauesa mē rōmō ekoi mē tē. Ajare kee Janejare'e okusiwaoka jane kō pē: "*Janejare'e*

nopotai poroapyrasa mǎe kō ipi. Ajamǎ'ē noporoapyrasai mǎe kō rē oja'a katu ipi, e'i maekwerà.^j

⁷Ajawyi kee a'e pejë. Aje ywete tapejime'ē Janejare'e po pè erovija e'e, a'e pejë. Kee tapejë: “Janejare'e, oropota erōvijā rōmō ene!” tapejë ijupe ipi. Aepo pejë remeve, ājāgai rōvijā pè kee tapejë: “Ejisyry eo! Erōvijā rōwā ene!” tapejë ijupe ipi. Ameve aepo jaa wenu remeve ojavatà rāī oo pewyi āmē ipi. ⁸Janejare'e pyri tapeiko ipi. Ipyri peiko remē, peneve ekoitā teve ipi. Peaiwererà wyi tapepoi. Tapejipy'aky'a'ooka Janejare'e pè ipi. Awyje ekoa rupi kōrijō tē tapeiko āmē ky'y. ⁹Mōa'ārōwā peaiwererà pereko peneve. Penory ywe'e tite peaiwererà rē peiko. A'evo rōwā tapeiko ky'y. Tapejimosioka peaiwererà rē ky'y. ¹⁰Tapejinō gatu e'ā peiko peaiwererà rē Janerōvijā ywete rovake. Tapejimome'u ijupe ipi. Āmē tē pepy'amokasitā wayvu rupi katu tapeiko āmē ky'y.

“A'evo tijaporegeta ai e'ā āmō kō pè”, e'i mǎē

¹¹Eretārā kō, tapeporegeta ai e'ā ikō ojupe peiko ipi nē, a'e pejë. Peporegeta ai ojee remē, pejavytā āmē Janejare'e ayvukwerà.^k Kee e'i maevo sō tite mǎē votā tē pejë a'evo peiko remē: “Janejare'e ayvu nikasi eupe”, e'i mǎē votā tē pejë. ¹²Janejare'e tē wayvu ivo tekoua rewarā okusiwaoka [tāmō Moisesi pè, upi tijaiko]. A'e rupi janemosā'āga. A'e kōrijō tē janerereko katu kuwa. A'e kōrijō tē janeremavo kuwa teve. Pejë rōwā! Ajawyi “nivoi” tapejë te'ite e'ā koivo kō pè, a'e pejë.

“Nijakuwai manyvotā jaiko kovi”, e'i mǎē

¹³Pejapyaka katu ikenē. Kee pejë tite ipi: “Wāime rupi orootā oroiko oroposiko rāī. Maevo age'e orootā. Maevo kovi orootā”, pejë. Āmō, kee pejë teve: “Peī kwaray rōmō oroerokwapatā oroiko oroposiko”, pejë. “Kejavu karakuri oromoatytā”, pejë teve. Ikatu sa'u aepo napejëi remē. ¹⁴Kee rewarā mō aepo a'e pejë. Nijakuwai manyvotā kō'ēme jaiko ipi rewarā mō. Janemānōa rā nijakuwai. Jaiko ke'iatu tē ipi. Serēnā vo mǎē tē jane. Āwitō serēnā oiko rā'ite j'i'ive remē, āmē ajaire ipuku sa'u paire okājāma oo. Āwīvo jane, serēnā vo jaiko. Ke'iatu tē jaiko. Awyje mǎē rōmō rōwā jaiko ipi.^l

¹⁵Ajawyi kee tapejë kōrijō ipi: “Janejare'e opota remē tē manyvotā oroiko”, tapejë kōrijō. “Opota remē tē, oroiko jētā oroiko”, tapejë kōrijō ipi. Āmō, “Wāime rupi rāī orootā. Āmō, moma'e ma'e rē oroposikotā. Janejare'e opota remē tē, a'evotā oroiko”, tapejë kōrijō ipi. ¹⁶Āmō, kee tapejë e'ā teve pevote: “Ije evote aposiko aiko ipi”, tapejë e'ā peupe. Aepo pejë sō remē, pevote pejimoe'e ywe'e titetā

^j 4.6 P.Teko. 3.34; 1Pe. 5.5 ^k 4.11 Kee e'i mǎē pejavytā: “Tapejiauvay ikō ojee peiko ipi nē”, e'i mǎē. ^l 4.14 P.Teko. 27.1

peiko ãmẽ. Áwivo pejẽ remẽ, nivoi mã'ẽ rômõtà tè pejẽ ãmẽ ky'y. ¹⁷Pekuwa ipe Janejare'e rekoa manyvo tijaiko mã'ẽ. Ajawyi upi ikõ tapeiko nẽ. Pekuwa ipe remẽ, ajamã'ẽ upi napeikoi sô remẽ, “Nivoi mãe kô tè pejẽ”, e'itã Janejare'e peupe.

Ayvukasia imoma'e ywete mãe kô pewarã

5 ¹Kee a'e imoma'e ywete mãe kô pè eayvukasi rômõ. Pejapyaka katu ikõ eayvu rè nẽ! [Age'e pemoma'e ywete ipe. Ajaire opa jêtã pewyi.] Pejimomoriãu kôrijõtã tè peiko ãmẽ ky'y. Ajawyi tapeja'o amãtejẽ pejimomoriãuã rã renone, a'e pejẽ. ²Pemoma'e ke'ĩ opatã pewyi. Penyru kô ijupatã opa. Kupi'ĩ o'upatã penyru. ³Pehuju^m o'upatã nekarakuri. ãmẽ tè titetã Janejare'e ayvu aje ywete mã'ẽ rè peja'atã ky'y. “Aje ywete sikõ Janejare'e ayvu eupewarã mõ mijã”, pejẽ tarepe ky'y. ãmẽ si vvy opa remẽ, tata poroapy mã'ẽ vo aytã pejimomoriãuã pejẽ ky'y. Moma'e rômõ rãwã age'e karakuri kô moma'e kô pemoaty wete ipe mã'ẽ.” ⁴Nivoi pereko penemigwai kô ipi. Ajawyi oja'o tesõ Janejare'e rovake kupa. Kee e'ĩ imo'y pene ovake kupa: “Orerõvijã oremoripe tesõ!” e'ĩ kupa. “Oreposikoawerã kô ikatuay mã'ẽ nomoepyi ore ipi”, e'ĩ kupa. Aepo e'ĩ imo'y pene Janejare'e rovake kupa. Janejare'e a'e ywesõ ikasi mã'ẽ tè wenu ija'oa kô, yva pe wyi.^o ⁵[Penemigwai kô ojimomoriãuãvay upa remẽ,] pejẽ ãmẽ owaray peku pekupa ipi. Penemimota kô pè kôrijõ pejimoe'eoka pekupa. ãmõ, penoryvay kôrijõ peaiwererã rè. Áwitõ janerima jamogyrau rã'ĩ iwatã. Ijupe ikatuay rã'ĩ, nijamoposikookai tikyrau rewarã mõ. Jaapoi katu kôrijõ tè tikyrau. [Áwivo pejẽ. Napeposikoi. Pejimogyrau kôrijõ pè peiko. Ajamã'ẽ áwivo paire, ovajarã rômõ pejimomoriãuãvaytã ky'y, Janejare'e poromoe'yi 'arã mẽ.] ⁶Pemomoriãuoka kôrijõ tesõ ivo katuay ipe mãe kô ijukaoka, manyvo ne'l'ãi epe pejẽ remẽ. Ajawyi a'evõ Janejare'e penerekotã.

“Simoa'u jësi Jesu vãea”, e'ĩ mã'ẽ

⁷Eretãrã kô. Tapemoã'u jësi ikõ Janerõvijã ywete vãea nẽ. Tapejikõtevẽ e'ã ãrõa rè, a'e pejẽ. “Naãrõ'ãi maevõ ky'y”, tapejẽ tite e'ã ipi. Ivãea tapeãrõ jẽ pekupa ipi. Áwitõ koo jarã wãrõ jẽ wemitã t'ia ipi. ãmõ, wãrõ jẽ teve ãmãnã temitã morya rômõ. ⁸Áwivo tapeiko. Tapeãrõ jẽ Janerõvijã ywete vãea pekupa. Tapejimokasi jẽ, nikupei ivãea ky'y rewarã mõ. ⁹Eretãrã kô, “Áwĩ tè áwivo ekoĩ”, tapejẽ e'ã ojiupe ipi. Tapeporegeta wete e'ã teve ojiupe ipi. ãmẽ tè Janejare'e, “Nivoi mã'ẽ tè ene”, ne'l'ãi peupe. Ke'ĩma ovãe janemoe'yiã 'arã ky'y, a'e ywesõ mã'ẽ. A'e rômõ'ite nivoi mãe kô omomoriãuoka kuwa ipi.

^m 5.3 Ferrujo ⁿ 5.3 Mat. 6.19 ^o 5.4 T.M. 24.14-15

¹⁰ Janerōvijā ywete ayvu mojenuarà kō rekoawerà rē tapeja'a ipi, eretārāgwerà kō.^p Nojikōtevēi itōkō ārōa rē kupa ipi. Āwisō ojimomoriyau ipe kupa remē, wārō jē ojimomoriyau rupi kupa ipi. “Tete rā'ī aārō ky'y”, ne'ī kupa. Ajawyī janemotekokuwa kupa wekoawerà rupi. Eruparà rōmō tijaiko ajawyī. ¹¹ Ivo katu Janerōvijā ywete ayvu werovija, ajaate omānōa pe'ī kupa ipi. Ojimomoriyauyau ipe kupa remē, ojipytasō jē ee ojitārō gatu kupa. Noityi kupa. Āwitō tāmō Jo karamoe remē. Ojimomoriyauyau ipe remē itōkō, ojipytasō jē Janejare'e rē ojitārō gatu. Ajaate itōkō Janejare'e owaray wereko ky'y. A'evō ve Janerōvijā ywete janerereko ipi. Okāte'ā ywete janere ipi, poroporiyauesa ywete ipi rewarà mō.^q

¹² Peenu katu eayvu, eretārāgwerà kō! Aje mǎē rē kōrijō tē tapeporegeta peiko ipi. Pejiayvume'ēma ava mō pē remē ikō peayvukwerà rupi katu tapeiko ipi nē. [A'evō peiko remē, pejikuwatà aje ywete pejē mǎē rōmō peiko ipi. Napeeka'āi peayvu mokasia mō, jane kō penerovijatā teāmā rewarà mō.] Tapemovy e'ā ikō yva rerà, peayvu mokasia rōmō ipi nē. Āmō, yvy tapemovy e'ā teve. Tapemovy e'ā wete sikenē. Nikatui āmē. “Hoō” eu paire, nijamotee mijēi. Āwīvo ve “ānī” eu paire. Ajaire aepo pejē paire, peayvu rupi katu tapeiko ikenē. A'evō peiko remē, Janejare'e napenemavo'āi peayvukwerà rewarà mō kāramō.^r

Janejare'e rē penako'i remēwarà

¹³ Pejimomoriyau remē ikō tapeporegeta Janejare'e pē ipi nē. Āmō, penory katu remē teve ikō tapejīga ijupe imoe'e nē, ikatuay wete rewarà mō. ¹⁴ Āmō, ava mō itekorā remē ikō, Jesu koty rewarà rōvijā kō^s pē tapeokwai imuu, toporegeta Janejare'e pē eewarà mō, tikatupa ipi. Moma'eyva kawerà tomogy itekorā mǎe kō rē kupa, Janerōvijā ywete ayvu rupi.^t ¹⁵ Āmē oporegeta Janejare'e pē ijupewarà mō kupa remē, “Aje ywete omokatupatā āmē”, te'ī kupa. Janerōvijā ywete rē tapenako'i aepo javo. “Awyjepa” e'itā teve ijaiwererà kō pē. ¹⁶ Āwīvo ve, nivoi peiko remē, tapejimome'u Jesu koty rewarà kō pē, eminu kō rōmō ipi. A'e kō toporegeta Janejare'e pē peaiwererà rē peupewarà mō ipi. [“Awyjepa” e'itā Janejare'e āmē peupe.] Pemokatutā āmē. A'evō tapeiko ipi Jesu koty rewarà kō rōmō peiko. Janejare'e ivo ekoi mǎe kō ayvu wenu ipi. Okasia ome'ētā ijupe kō ipi.

¹⁷ Āwitō karamoe remē Janejare'e wayvu mojenuarà Eriasi ayvu wenu, āwīvo ve janeayvu wenu ipi.^u Janevo mǎ'ē tāmō Eriasi. A'e itōkō oporegeta ywete Janejare'e pē, āmānā tomogyoka e'ā rā'ī Isaeu yvy rupi.

^p 5.10 Tāmō Jeremia rē eja'a. Āmō, tāmō Eriasi rē eja'a. 1To. 17.1—19.18; Jer. 1.

^q 5.11 Jo 1.21-22; 42.10; Jig. 103.8 ^r 5.12 Mat. 5.34-37 ^s 5.14 Jesu koty rewarà rōvijā poromoe mǎe kō pewarà mō e'ī. Karai kō *presbiteros* e'ī ijupe kō. ^t 5.14 Mak. 6.13; Ruk. 10.34 ^u 5.17 1To. 17.1; 18.1; Ruk. 4.25-26

Ãmẽ itõkõ Janejare'e nomogyokari rã'ĩ ãmãná ijayvu rupi. Moapy kwaray rômõ tesõ ãmãná nokyi rã'ĩ ãmẽ. ¹⁸Ãmẽ ajaire oporegeta mijẽ Janejare'e pẽ, ãmãná toky ky'y. ^vÃmẽ tè itõkõ omogyoka mijẽ ijayvu rupi, tãmõ Eriasi ayvu rupi. Ãmẽ yvy ojimokatu mijẽ. Ãmẽ moma'eyva kõ ejõi mijẽ okwa ky'y. Ory katu jome. [Ajawyi tãmõ Eriasi vo tapeiko, a'e pejẽ.]

¹⁹Kee a'e teve pejẽ, eretãrãgwerà kõ. Pepõ'õmorà mõ sõ Janejare'e ayvu e'e wyi earai tite remẽ, a'e tapepãtavõ imokasi ipi, toerovija mijẽ.

²⁰A'evo peiko remẽ, pepijarĩtã eko aiwerà wyi erojivy Janejare'e kyty eru. Janejare'e omokatutã ãmẽ. "Awyjepa" e'itã ijaiwererã kõ pẽ ãmẽ. Mõa'ãrõwã ipe ijaiwererã eeve remẽ, "awyjepa" e'i jõtã ijupe, peayvu rupi ojivy uu Janejare'e kyty rewarã mõ. ^w

[Awyjepa ekareta kusiwarerã ky'y.]